

EDUSKUNNAN VASTAUS 52/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi rautatielain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi rautatielain muuttamisesta (HE 31/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 6/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

rautatielain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä kesäkuuta 2006 annetun rautatielain (555/2006) 25 §:n 1 ja 2 momentti, 35 §:n 3 ja 4 momentti ja 39 § sekä
lisätään lakiin uusi 14 a §, 35 §:ään uusi 5 ja 6 momentti, lakiin uusi 35 a § ja 50 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

14 a §

Suorituskannustinjärjestelmä

Rataverkon tehokkaan käytön ja rautatieliikenteen täsmällisyyden edistämiseksi sekä rautatieliikenteestä ja radanpidosta aiheutuvien rataverkon käytettävyyshäiriöiden vähentämiseksi rautatieliikenteen harjoittajia ja Ratahallintokeskusta kannustetaan rajoittamaan niiden toiminnasta aiheutuvia häiriöitä ja parantamaan rataverkon käytön tehokkuutta tässä pykälässä tarkoitettulla suorituskannustinjärjestelmällä. Järjestelmän on oltava tasapuolinen, syrjimätön ja suhteellisuusperiaatteen mukainen.

Rautatieliikenteen harjoittajan on maksettava Ratahallintokeskukselle korvaus, jos rautatieliikenteen harjoittajan harjoittama liikenne poikkeaa rautatieliikenteen harjoittajasta johtuvasta syystä oleellisesti sille myönnetystä ratakapasiteetista ja tästä aiheutuu haittaa rautatiejärjestelmän toimivuudelle. Ratahallintokeskuksen on maksettava rautatieliikenteen harjoittajalle korvaus, jos rataverkon käytettävyyks poikkeaa Ratahallintokeskuksesta johtuvista liikenteen häiriöistä oleellisesti rautatieliikenteen harjoittajalle myönnetystä ratakapasiteetista ja siitä aiheutuu haittaa rautatiejärjestelmän toimivuudelle. Korvausten perusteista ja korvauksista sovitaan

25 §:ssä tarkoitettussa rataverkon käyttöso-
muksessa.

25 §

*Rataverkon käyttöso-
pimus*

Ratahallintokeskuksen on tehtävä rautatieliikenteen harjoittajan kanssa rataverkon käyttöä koskeva sopimus, jossa on sovittava 13 §:ssä tarkoitettujen Ratahallintokeskuksen tarjoamien palvelujen käytöstä ja muista rautatieliikenteen harjoittamiseen liittyvistä käytännön järjestelyistä sekä 14 a §:ssä tarkoitetuista korvauksista ja niiden perusteista.

Ratahallintokeskuksen on tehtävä käyttöso-
pimus jokaisen rautatieliikenteen harjoittajan kanssa tasapuolisin ja kohtuullisin ehdoin. Sopimuksella on edistettävä rataverkon tehokasta käyttöä ja rautatieliikenteen täsmällisyyttä sekä rautatieliikenteestä ja radanpidosta aiheutuvien rataverkon käytettävyyshäiriöiden vähentämistä. Sopimus tehdään kutakin aikataulukautta var-
ten ottaen huomioon aikataulukaudelle myön-
netty ratakapasiteetti. Sopimusta voidaan muut-
taa, jos aikataulukauden aikana tehdyt ratakapa-
siteetin jakamista koskevat päätökset tai muut
sopimukseen vaikuttavat seikat sitä edellyttävät.

35 §

*Rakenteellisen osajärjestelmän käyttöönotto-
lupa*

Osajärjestelmän parantamista tai uudistamis-
ta koskeva suunnitelma on toimitettava Rauta-
tievirastolle. Virasto päättää suunnitelman pe-
rusteella, ovatko työt niin merkityksellisiä, että
uusi käyttöönottolupa on tarpeen. Jos uusi käyt-
töönottolupa tarvitaan, Rautatievirasto päättää,
miten laajasti yhteentoimivuuden teknisiä eritel-
miä on sovellettava hankkeeseen.

Käyttöönottolupa voidaan myöntää toistai-
seksi, tai se voidaan myöntää määräaikaisena,
jos osajärjestelmää koskevat selvitykset ovat
teknisistä tai muista vastaavista syistä saatavis-
sa osittain vasta määräajan jälkeen.

Rautatievirasto voi sisällyttää käyttöönottolu-
paan rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan
turvallisuus ja yhteentoimivuus rautatiejärjestel-
mässä. Käyttöönottoluvan ehdot eivät saa olla
ristiriidassa olennaisten vaatimusten kanssa.

Jos osajärjestelmä ei enää täytä sille asetettu-
ja vaatimuksia tai jos luvanhaltija ei noudata lu-
vassa asetettuja rajoituksia tai ehtoja, Rautatie-
viraston on kehotettava luvanhaltijaa korjaa-
maan havaitut virheet tai laiminlyönnit kohtuul-
lisessa määräajassa. Jos luvanhaltija ei ole kor-
jannut virhettä tai laiminlyöntiä asetetussa mää-
räajassa, virasto voi peruuttaa käyttöönottolu-
van kokonaan tai määräajaksi.

35 a §

Rakentamisaikainen käyttö lupa

Jos muuta kuin liikkuva kalusto -osajärjestel-
mää aiotaan käyttää rautatiejärjestelmässä en-
nen 35 §:ssä säädetyn käyttöönottoluvan myön-
tämistä, sille on haettava rakentamisaikainen
käyttö lupa Rautatievirastolta. Virasto voi myön-
tää luvan, jos kysymys on vaihteittain valmistu-
vasta uudistamis- tai parantamishankkeesta ja
osajärjestelmän käyttö on tarpeen riittävien lii-
kenneyhteyksien turvaamiseksi, eikä rautatiejär-
jestelmän turvallisuutta vaaranneta. Rakenta-
misaikaisen käyttöluvan edellytysten arvioimi-
seksi hakijan on toimitettava Rautatievirastolle
kuvaus liikennetarpeesta, suunnitelluista töistä
sekä toimenpiteistä, joilla varmistetaan turvalli-
suus ja yhteentoimivuus rautatiejärjestelmässä.

Rakentamisaikainen käyttö lupa voidaan
myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerral-
laan. Rautatievirasto voi sisällyttää lupa-
an ehtoja tai rajoituksia, joilla varmistetaan turvalli-
suus ja yhteentoimivuus rautatiejärjestelmässä.
Jos turvallisuuteen, yhteentoimivuuteen tai lu-
van edellytyksiin vaikuttavissa seikoissa tapah-
tuu luvan voimassaolon aikana muutoksia, asia-
sta on ilmoitettava Rautatievirastolle sen arvioi-
miseksi, onko luvan ehtoja tai rajoituksia muu-
tettava. Rautatievirasto voi tällöin vaatia uuden
luvan hakemista asettamassaan kohtuullisessa
määräajassa.

Mitä 35 §:ssä säädetään osajärjestelmän käyttöönottoluvan peruuttamisesta, koskee myös rakentamisaikaista käyttöilupaa.

39 §

Liikkuvan kaluston katsastusjärjestelmä

Rataverkolla kansallisessa liikenteessä käytettävä liikkuva kalusto kuuluu Rautatieviraston katsastusjärjestelmän piiriin.

Rautatievirasto järjestää katsastuksen tai hankkii katsastuspalvelut julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Rautatievirasto antaa kuitenkin katsastusta koskevat ja siihen liittyvät hallintopäätökset.

Rautatievirasto voi antaa tarkempia määräyksiä liikkuvan kaluston katsastuksesta ja katsastusjärjestelmästä.

50 §

*Rautatieonnettomuuksien ja vaaratilanteiden
tutkinta*

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä rautatieliikenteen harjoittajan ja Ratahallintokeskuksen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen sisällöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa 25 §:n 1 momentin nojalla tehdyt rataverkon käyttösovimukset ovat voimassa siten kuin niiden voimassaolosta on sovittu.

Edellä 35 a §:ssä tarkoitettua rakentamisaikaista käyttöilupaa ei tarvitse hakea niihin osajärjestelmiin, joiden rakentaminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2009